

Elewacja frontowa żorskiego dworca PKP,
widok od strony ulicy Fabrycznej

multipor

Xella Polska sp. z o.o.
ul. Komitetu Obrony
Robotników 48
02-146 Warszawa
tel.: 801 122 227
www.xella.pl
www.xellamodernizacje.pl

XIX-wieczna stacja kolejowa w Żorach zyskała nowe życie

Przypominająca tradycyjny familok, skromna, utylitarna stacja kolejowa w Żorach właśnie przeszła gruntowny remont i pieczołowitą renowację. W ciągu trzech lat podniesiono obiekt z ruin i dostosowano do współczesnych wymagań. Ceglane mury dworca nie tylko oczyszczono, ale również ocieplono od środka za pomocą technologii Multipor.

Żorska stacja kolejowa została otwarta w 1884 roku, miasto zyskało wówczas pierwsze w swojej historii połączenie kolejowe – do Orzesza. W kolejnych latach nastąpił gwałtowny rozwój kolei w regionie, już w 1888 roku powstało połączenie Żor z Gliwicami. W trakcie walk III powstania śląskiego obiekt był ważnym miejscem strategicznym. Na niedawno wyremontowanym dworcu odsłonięto nawet symboliczną tablicę, upamiętniającą śląskich powstańców. W latach 30. XX wieku stacja została przebudowana, a sam budynek dworca stał się również siedzibą licznych organizacji społecznych i zawodowych. W 1936 roku oddano połączenie kolejowe z Rybnikiem, przedłużone po dwóch latach do Pszczyny.

Po 1989 roku następowała powolna degradacja stacji, na co wpływ miał spadek połączeń kolejowych. Ostatecznie kasy biletowe zlikwidowano w 2009 roku. Następnie budynek dworca zamknięto. Prawie 150-letni obiekt coraz bardziej niszczał.

Mimo niewielkiej liczby pasażerów miasto postanowiło ratować budynek. W tym celu w 2015 roku przejęło go od kolei. W 2018 roku rozpoczął się gruntowy remont obiektu i jego rewitalizacja. Włodarze miasta mając świadomość wciąż małej liczby pasażerów, postanowili utworzyć na dworcu Centrum Integracji Społecznej i Centrum Aktywności Lokalnej. Tym samym powrócono do przedwojennej tradycji miejsca, kiedy służyło ono lokalnej społeczności. Po remoncie pojawiły się tu funkcje wspierające rozwój różnych form aktywności zawodowej, edukacyjnej oraz społecznej mieszkańców miasta. Powstała również świetlica dla matek z małymi dziećmi i osób starszych, a także harcówka. Oczywiście nie zabrakło też funkcji podstawowej – kas biletowych, poczekalni czy toalet.

Dworzec otrzymał nowe szklane dodatki, które delikatnie wpisano w ceglana bryłę, podkreślając w ten sposób współczesny rodowód modernizacji. Na fasadzie frontowej to eteryczny daszek nad wejściem, natomiast od strony peronów pomiędzy ryzalitami dodano dodatkowy przeszklony hol, który powiększył strefę oczekiwania dla pasażerów.

Ocieplenie ceglanych murów od wewnątrz

Podczas modernizacji oczyszczono ceglane fasady dworca, uzupełniono również ubytki. Ściany zewnętrzne poddano termomodernizacji. Zastosowano technologię Multipor od środka, aby nie ingerować w wygląd historycznych elewacji. Mineralne płyty izolacyjne pozwoliły podnieść komfort termiczny we wnętrzu dworca i dostosować budynek do współczesnych norm. Technologia Multipor jest przy tym w pełni bezpieczna dla zdrowia – dzięki mineralnej strukturze płyt o alkalicznym pH i ich wysokiej paroprzepuszczalności ocieplone ściany są wolne od ryzyka rozwoju pleśni i grzybów.

Technologia Multipor jest często pierwszym wyborem dla konserwatorów zabytków w przypadku obiektów historycznych. Przemawiają za tym nie tylko unikalne właściwości materiału, ale i łatwa aplikacja. Płyty łatwo się docina, także do ościeży zabytkowych okien, w tym tych o łukowym kształcie. Elementy Multipor przytwierdza się do powierzchni ściany przy pomocy zaprawy lekkiej Multipor FIX X700. Ta sama zaprawa służy do wykonania warstw zbrojonej z siatką z włókna szklanego i wierzchniej warstwy tynkarskiej.

Dworzec w Żorach widziany od strony peronów. Pomędzy historycznymi ryzalitami zbudowano nowy, szklany hol poczekalni

Strefa wejściowa żorskiego dworca

System Multipor został już z powodzeniem zastosowany w około 1400 zabytkowych obiektów w Polsce. Ocieplano nim od wewnątrz wiele historycznych dworców kolejowych – na samym Górnym Śląsku są to obiekty PKP m.in. w Opolu, Goczałkowicach-Zdroju, a ostatnio także w Wodzisławiu Śląskim.

Zalety ocieplenia od wewnątrz płytami mineralnymi Multipor:

- zachowanie oryginalnego wyglądu fasady,
- optymalna termomodernizacja budynków zabytkowych,
- możliwość szybkiego ogrzania ocieplonego budynku,

- mniejsze rachunki za ogrzewanie – średnio o 50% w skali roku,
- zdrowy i przyjemny mikroklimat pomieszczeń,
- wysoki komfort użytkowania,
- bezpieczeństwo i trwałość,
- prosty i szybki montaż, możliwy także w warunkach zimowych,
- najwyższa klasa reakcji na ogień A1 (materiał niepalny).

Tomasz Malkowski, Xella Polska

Fotografie: Tomasz Meus © Xella Polska

Ceglane detale dworca w Żorach po renowacji odzyskały swój blask. Dzięki ociepleniu od środka – historyczne fasady od zewnątrz zachowały pierwotny kształt

